

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema **upravnistvo** ulica Molina piccolo hšt. 3, II. nadst. Odprte reklamacije so proste poštnine.

„Vednostni je meč /“.

„In slednjič ne pozabite.“ — pristavil je končno prepričevalno in navdušeno, — „da so N—ška dekleta znana po vsej Kranjski radi svoje poštenosti in zvestobe!“ —

(Dalje prib.)

moj med nami, ki bi se bili tako živo zani-
mali za naš — boji za slovensko šolo.

Otvoritevna slavnost nove telovadnice
„Tržaškega Sokola“ se boje vršila jutri zvečer. Kdor izmed redoljubov ni prejel vabila, a se želi udeležiti te lepe slavnosti, oglasi naj se v telovadnici, ulica Farneto (na voglu ulice Amalia). Ponavljamo še enkrat, da bo dvorana krasno odličena, da je oder tak, kakoršnega ni imelo dosedaj še nijedno društvo slovensko v Trstu, da bo gorela svetilka za 100 sveč, da bo sviral vojaška godba, da nastopijo najboljši igralci stare garde, da bode pel novi mešani zbor „Tržaškega Sokola“ in slednjič bode tudi ples. Pridi torej, kdor more.

Prodaja sedežev za otvoritveno slavnost
vrši se jutri, v nedeljo, od 11—12. ure v telovadnici ter na večer pri blagajnici, na kar še naprej opozarjamo slavno občinstvo, da si pravočasno preskrbi sedeže, kajti povpraševanje po istih je močno in bi na večer ne bilo mogoče ustreči vsem.

Za družbo sv. Cirila in Metoda daroval g. Mulej z Dunaja 2 kroni.

Mesto višjega državnega pravdnika v Trstu je razpisano, ker je bil dosedanjí višji državni pravdnik, g. Miha Urbančič, imenovan predsednikom deželnega sodišča v Trstu.

Mesto višjega državnega pravdnika je med najvažnejšimi v višjem sodnem uradništvu. Zato pa treba, da je višji državni pravdnik mož na svojem mestu v vsakem pogledu. Ne zadošča namreč, da je kot pravnik izobražen vsestranski, ampak poznati mora tudi vse deželne jezike, kojih se poslužuje ljudstvo v treh južnih pokrajinah: vešč mora biti poleg nemščine, hrvaščine, slovenščine in italijanščine. Za nemški in italijanski jezik nismo v skrbi, kajti vemo, da ministerstvo pazi na to v prvi vrsti. Toda pravica in zakon zahtevata, da je višji državni pravdnik tudi vešč hrvaškemu ali slovenskemu jeziku v govoru in pismu, onemu jeziku namreč, koji je v rabi pri večini prebivalstva Istre, Trsta in Goriške. Višjemu državnemu pravdniku je nadzorovati kanišilnici v Gradški in Kopru, v katerima je — žali Bog! — le prevelik del kasnjencev hrvaške ali slovenske narodnosti v teh dveh kanišilnicah imajo slovenskih oziroma hrvaških škol za kasnjence, a te šole, oziroma njih napredek je nadzorovati višjemu državnemu pravdniku. Nadzirati mu je tudi ročna dela kasnjencev, s kojimi mora — hočeš nočeš — prihajati v dotiko. Nadalje mu je nadzirati javna glasila, ne samo italijanska in nemška, ampak tudi hrvaška in slovenska. Slednjič je višji državni pravnik vrhni voditelj vse kriminalne justice. Z ozirom na vse to je torej absolutno potrebno, da temeljito pozna tudi naš jezik. Vsi ti razlogi so tako tehtni, da jih visoko e. k. ministerstvo — vsaj mi menimo tako — nikakor ne more prezreti ob imenovanju novega višjega državnega pravdnika.

Iz Kopr nam pišejo: Pred kratkim sem vam poročal med drugim o napadu nekega Marsicha na tri slovenske dijake. O tem napadu sem poročal pozneje še sledečo: Jeden napadenih dijakov je prosil pomoči pri tukajšnjem občinskem redarstvu. Dotični stražar pa ga je zavrnil lakonično, da se mu ne ljubi na ulico (menda, ker je bil dež) in sel je potem mirno na stolico. Za nadaljnjo prošnjo dijaka, da bi ga vsaj spremil na dom, se niti zmenil ni.

Sicer je v Kopru vse mirno. To je: mestni fakini in deloma celó italijanski gimnazijalci zasramujejo mirne slovenske in hrvaške dijake, ideče v šolo in iz šole. Včasih prileti seveda tudi kamenček. No, vsaka stvar ima tudi svojo lepo stran: jaz bi rekel celó, da imajo redkokje toliko lepe zabave, kolikor jo imamo mi v Kopru. Ali ni prijetno korakati po ulicah med živžganjem, upitjem, kletvami in — točo!

„Občno delavsko, izobraževalno, pravarstveno in podporno društvo v Trstu.“ Podpisani odbor sklenil je v zadnji seji uvesti v tem zimekem tedaju večerni pouk za Vas delavce!

Poučevali bodo trije gospodje, prijatelji slovenskemu stanu, (gg. F. Podgornik, Miha Kamušič in Doleno), vsak terek v društveni sobi v ulici Donata št. 1. II. nadst. Pouk bode obsegal važnost izobraževalnih delavskih društev, delavsko organizacijo v Avstriji, važnost poznanja obrtnega zakona med delavcem in podjetnikom (gospodarjem) in to glede delav-

skega plačila, uredb delavnega časa, delavskih stanovanj itd. Na podlagi obrtnega zakona uvela so se delavska podpora in društva proti nesgodam. Ta društva so prvi početek praktičnega ublaževanja socialnih vprašanj. V pravih teh dveh društev so razne pomanjkljivosti in neugodnosti za nas delavce; o tem se hočemo bolje poučiti, izbitriti naš položaj, da bomo samogli svetovati v odstranjenju ali v izboljšanje teh nedostatkov. Tako se poučevajo drugod, tako želimo tudi mi. —

Važen bode tudi pouk o zdravstvenem stanju v delavskih krogih, posebno v malem obrtu. —

Socialno vprašanje je dvojno, politično in ekonomično.

Na političnem polju tirjamo mi delavci s vsem narodom slovenskim socialno pravičnost, ki se kaže v narodni enakopravnosti, a za nas še posebej v politični enakopravnosti vseh stanov, torej tudi delavskega. Zato hočemo tudi mi vpoznati veljavo in važnost obljubljenih volilnih reforme, da tudi delavski stan spozna začasno, kaj mu še manjka.

Socialno vprašanje druge vrste je amonitno ekonomičnega ali gospodarskega pomena.

Kateri stan se more pohvaliti, da se čuti zadovoljnega; morda kmet, ki komaj diha pod težo davkov v denarji in krvi, morda mali obrtnik, kateri ne more ispečati še teh malih izdelkov, da bi samogel dobro plačati delavca, ker peša njega obrt pod težo velikih kapitalov, ki so ponajveč v židovskih rokah, ki erkajo sok vsa sveta? — Ali je morda zadovoljen slovenski delavec, kojih premnogo pobaja brez dela, a drugi, če tudi na delu, so vedno v skrbeh zaradi sebe in svoje družine. Socialno vprašanje je obče, zato pa naj bi vsak stan skrbel, da si izboljša svoj položaj.

Mi delavci moramo pa še posebej skrbeti, da se združimo in zjasnimo svoj položaj v korist domovine in našega stanu. Masa slovenskega delavstva v Trstu in na Slovenskem sploh je še sda razpršena; le delavska društva so dosdaj zbirala večje število teh, ali prave zavesti, resne misli za oživiljenje delavske organizacije, ni še čuti; zato je treba, da pristopijo k izobraževalnemu društvu delavci vseh vrst: peki, čevljarji, krojači, trgovski pomočniki, težaki in kar vas je, ki si s rokami služite kruh in drugi, ki se čutijo, da so prijatelji delavcev.

Ako se združimo in bistrimo um in spoznavamo svoj položaj, bode nam lažje pridobiti ugodno socialno in politično položeno na narodnem in stanovskem polju, a posebej še izboljšati si ekonomično stanja. Torej naprej, delavski stan in drugi, nobeden naj ne opusti prilike, da ne bi se upisal v omenjeno društvo!

Zajedno naznanjamo, da društvena soba je odprta zvečer od 7. do 9. ure vsaki dan. Ob nedeljah pa vsa dan.

Primito ga, primito ga! Oni znani tat, ki je kričal po ulicah: Primito ga, primito ga!, je menda jasen uzor tudi našim italijanskim rogoviležem. Kadar-koli bi hoteli pokrivati grehe svojih varovancev, tedaj zasuka vavari — v tem so mojstri — uprav pekleno slobnostjo, tako, da obrnejo sum na mirno slovensko ljudstvo.

Nedavno smo poročali tudi mi, da so nepoznani slikarji polomili uro in poricali baržun na blazinah v novem poštnem soplepu. Seveda smo zajedno strogo obsodili takov vandalizem, kajti taki čini pričajo o veliki surovosti in so v veliko sramoto vsakemu mestu.

In veste, kaj nam poročajo sedaj? Poročajo nam, da izvestni krogi širijo govorico, da so Slovenci poricali blazine v novem poštnem soplepu, češ: maščevati so se hoteli nad vlado, ker niso zmagali ob vprašanju o dvojezičnih napisih. To mirno, zakone in tujo last spoštujoče ljudstvo pa lahko zakliče tem slobnežem: vaša sumničenja in obrekovanja ne morejo doseči višine našega zaničevanja! Kajti valio vašemu kričanju „Primito ga, primito ga!“ vemo vendar-le, kdo je — tat! Kje so torej „Gracchi de seditione quaerentes“, o katerih nam je pisal predvčerajnji „Il Piccolo“, kje so tiati, ki podtikajo drugim, kar so storili sami? Sej se poznamo!

Pozdrav od „bratov“. „Zaveza italijan-

skih časnika“ je odpelala te dni povodom svojega zborovanja v Rimu prirečen „pozdrav“ laškim časnikarjem v Trstu in Istri, s kojim jih hoče vspodbujati, da vstrajajo v borbi za italijanstvo. No, misliti si moremo, da našim lahonskim časnikarjem po tem mi-gljeju s nova varaste greben in da se jim vidnega poguma, okrepčan po „bratskem pozdravu“ iz Rima.

Samomor. 19-letna „lahkoživna“ Ana Kumar vrgla se je predvčerajšnjem raz okno stanovanja nje matere Urše vdove Kumar. omožene Jevšič, v III. nadstropju hiše št. 3 v sagati del Moro na dvorišče. Ko so ljudje poklicali zdravnika, bila je človeška pomoč nemogoča, kajti nesrečnica razbila si je čre-pinjo in bila mrtva v istem trenutku. Pokojna pobegnula je, komaj 16 let stara, z doma in se udala razuzdanemu življenju. Mati in očuh sta jo večkrat videla na ulici ter jo prosila, da naj opusti nesramno življenje, da naj se vrne domov, kajti vse ji odpustita — toda vse prošnje bile so zaman. Predvčerajšnjem pa je prišla nesrečnica v odsotnosti svojcev v njih stanovanje, izpila s neko žnjo prišedšo prijateljico nekaj vina in, ko je prijateljica odšla, izvršila je svoj grozni naklep. Menda se je v nesrečnici vsbudila vest: „Spoštuj očeta in mater...“

Zverska mati. Z Dunaja poročajo dne 8. t. m.: 24letna slušabnica Ana Elsner je porodila nezakonsko dete. Želeč znebiti se otroka, hotela ga je takoj po porodu sežgati živega. Vrgla ga je satoraj jednostavno v ogojišče. Domašini, zasluživši smrad po sežganem mesu, ki se je širil po vsej hiši, prihiteli so v kuhinjo in izvlekli otroka iz ognja, seveda grozno opečenega, a še živega. Zversko mater so zaprli.

Nesreča na železnici v Rusiji. Dne 7. t. m. zvečer je trčil iz Peterburga prišedši brzovlak ob nasproti drdrajoči Kurski brzovlak. Vsi vozovi s lokomotivama vred so poškodovani. Ubit je le jeden sprevoznik, težko ranjena sta dva popotnika in dva zaviralca. V Kurskem vlaku se je vozil tudi predsednik sv. Sinoda. Pobedonoscev, kateri pa je ostal popolnoma nepoškodovan. Veliki knez Nikolaj Mihajlovič odpeljal se na kraj nesreče.

Policijsko. Onega 24letnega mizarja Jo-sipa V., katerega so bili zaprli, ker je bil na sumu, da je ukradel denar v poštnem uradu v Barkovljah — kakor smo bili sporočili v poslednjem izdanju našega lista, — izpustili so zopet, ker je dokazal svoj alibi. — Zaprli so 29letno Marijo Cegler iz Podgrada, ker je na sumu, da je ukradla Terezi Sinigov v neki gostilni v ulici Barriera, zlato uro, vredno 36 glđ. Pri Ceglerjevi niso našli dotične ure. — Po noči na večer zasadiši so stražarji iz Trsta še izgnanega Štefana P. iz Sežane, ter ga vročili sodišču, ki ga zopet silom odpravi na dom. —

Sodnijsko. 21letni težak Peter Boezia iz Trsta, pristojen v Italijo, dobil je predvčerajšnjem zaradi težkega telesnega poškodovanja 4 točne ječe. Boezia je bil namreč v družbi treh tovarišev po noči na 8. sept. t. l. v neki sloglasi hiši v ulici S. Filippo pretepel te-žaka Štefana Valenska. Poslednjega je bil o tej priliki jeden napadalec ranil s nožem, toda preiskava ni dognala, kateri izmed napadalec je ranil Valenska. Dokazano pa je, da ga je Boezia udaril s pestjo. — 53letni posestnik Jurij Koslovič iz Materade pri Umagu dobil je predvčerajšnjem v tajni razpravi zaradi hudodelstva proti pravosti 4 mesečno ječo. Dne 28. sept. t. l. je Koslovič oskrunil v Trstu 12letnega dečka A. P. Poslednji večer je zopet čakal na dečka, toda fantičev oče ga je dal zapreti. Koslovič se je izgovarjal v preiskavi in pri razpravi, da se je hotel le nekoliko — pošaliti!

Najnovejše vesti.

Dunaj 9. „Politische Correspondenz“ javljajo iz Rima, da se tam širi govorica, da odpelje papež jednega kardinala k pogrebu carjevemu. Z druge strani se glasi, da papež še ni odločil ničesar, zato da se še ne ve, bode-li zastopan pri pogrebu ali ne.

Dunaj 9. Današnja „Wiener Ztg.“ javlja: Cosar je potrdil zakonski načrt, katerega je bil sklenil deželni zbor goriški glede razpuščenja krajne občine Doljena.

Peterburg 9. Mestni zastop je dovolil neomejeni kredit za pripravo k pogrebni-m slavnostim. Minister za notranje stvari odpu-tuje danes v Moskvo. V soboto prinesejo iz Moskve v Peterburg znamenja carske oblasti, katere položé poleg carjevega trupla.

Peterburg 9. Truplo carjevo, katero spremljajo car Nikolaj, carica-udova, carjeva zaročnica in ostali člani carske rodbine, došlo je v Sevastopol. Tam so je prinesli na žalo-stinski vlak, ki se je odpeljal z vsem spremstvom v Moskvo.

Peterburg 9. Tukajnji listi javljajo, da pride k pogrebu 75 knezov (vladarjev, njih zastopnikov in drugih) s spremstvom, Častniki Běobančevskega gardnega polka in telesne straže na konjih odpotovali so v Moskvo, da prevzamejo častno stražo poleg mertvega carja.



Bratje Sokoli!

Odbor posilja Vas, da se otvoritvane slavnosti, ki se boje vršila v nedeljo 11. t. m. udeležite v polni društveni opravi. Nasdar!

ODBOR.

Trgovinske brzojavke.

Budimpešta. Pšenica za spomlad 6.71—6.72 Koruna za november 6.35 do 6.45. Oves za spomlad 6.04—6.05. Riž nova 5.37—5.39.

Pšenica nova od 78 kil. f. 6.55—6.60, od 79 kil. f. 6.60—6.65, od 80 kil. f. 6.70—6.75, od 81 kil. f. 6.75—6.80, od 82 kil. f. 6.80—6.85.

Ječmen 6.35—6.40; prosa 5.70—5.90. Pšenica: Slabo ponudbe, povpraševanje sredno. Prodalo se je 20.000 met. Vreme: slabo.

Praga. Nerazlirani sladkor za november f. 12.75 decembra f. 12.80. Vreme lepo, mlačno.

Praga. Centrifugal novi, postavljen v Trst in carino vred, odpošiljatev precej f. 29—29.25. Nov. mare f. 29.50.—. Concassé za november-marec 30.— do —. Cetrvični za november 31.—. V glavah (sodih) za polovico novembra 31½, za konec novembra 31½.

Havre. Kava Santos good average za november 87.75, za marec 84.—, bolje.

Hamburg. Santos good average za decembra 68.75, marec 68.25 mirno.

Dunajska borza 9. novembra 1894

	danes.	včeraj.
Državni dolg v papirju	99.80	99.95
„v srebru	99.75	99.98
Avstrijska renta v zlatu	124.40	124.25
„v kronah	97.55	97.45
Kreditne akcije	99.10	99.15
London 10 Lat.	124.50	124.40
Napoleoni	9.91	9.91
100 mark	61.05	61.05
100 italj. lir	46.30	46.30

684. o. š. sv.

Raspis učiteljske službe.

V tem političnem okraji popolniti je mesto učitelja-voditelja II. plačilne vrste na dvorazredni ljudski šoli v Podgradu s slovenskim učnim jezikom.

Plača združena s to službo ustanovljena je v deželni postavi od 14/XII. 1888., dož. zak. št. 1 ex 1889.

Pravilno opremljena prošnje naj se predpisanim putem tekom štirih tednov sem vložijo

C. k. okrajni šolski svet.

Vološko, 6. novembra 1894.

Predsednik:

Fabiani I. r.

Gostilna „Štoka“ staroznana pod imenom „Belladonna“, s nom „Belladonna“, poleg kavarno „Fabris“, priporoča se Slovencev v mestu in na deželi. Točilo se izborno vino istotako je kuhinja izvrstna. Prodaja tudi vino na debelo, tako meščanom, kakor na deželo. Cl.

Mlekarna Frana Gržine iz St. Petra na Notranjskem (Via Campanille v hiši Jakoba Brunnerja št. 5 (Piazza Ponterosso). Po dvakrat na dan frišno opremo mleko po 12 kr. litro nedosredno iz St. Petra, sveža (frišna) smetana. Na zahtevanje, pošilja se tudi na dom.

Martin Krže, Piazza S. Giovanni št. 1. ima trgovino s mnogovrstnim losenim, železnim in lončnim kuhinjskim orodjem, pletenino itd. Cl.

Kavarni „Commercio in Tedesco“ v ulici Caserma, glavni shajališči tržaških Slovencev vseh stanov. Na razpolago so časopisi v raznih slovenskih jezikih. Dobra postrežba. — Za obilno obisk so priporočila Anton Sorli. Cl. kavarnar.

ROJANSKO POSOJILNO IN KONSUMNO DRUŠTVO vpisana zadruga z omejenim poročtvom v Rojano pri Trstu priporoča slavnemu občinstvu svojo bogato pre-skrbljeno

prodajalnico jestvin

(v ulici Belvedere št. 3)

pristopno zadrugnikom in nezadrugnikom, koji prvi so deležni letnega čistega dobička. Priporoča tudi svojo

društveno krčmo v Rojano

(poprej Pertotova)

10 minut oddaljeno od mesta, z obširnimi senčnatim vrtom in dvema dvoranama, kjer se točijo izborna domača vina, teran, pivo v steklenicah itd. Točna postrežba z gorkimi in mrljimi jedili. Priporoča tudi svojo

mesnico

v Rojano (poprej Pertotova)

kjer se prodaja goveje in telečje meso, po naj-nižjih tržišnih cenah. Priporoča se slavnemu občinstvu in udom.

Novi člani

se še vedno sprejemajo ob uradnih urah vsak četrtak od 6—7 ure zvečer in ob nedeljah od 9—10 ure predp. 104—5